Fler hornlösa kor inom alla mjölkraser

Fram tills för några år sedan förekom hornlösa djur bara hos ett fåtal av köttraserna. Bland mjölkraserna har det däremot varit ovanligt och fram tills nyligen hade nästan alla mjölkkor horn. Men under de senaste åren har egenskapen fått mer fokus och det finns nu hornlösa tjurar inom alla raser.

Så nedärvs hornlöshet

Hornlöshet är en dominant egenskap. Det betyder att kvigkalven bara behöver ärva anlaget från ett av föräldradjuren för att själv bli hornlös. Om kvigkalven bara är bärare av en gen för hornlöshet kommer hon inte att ha horn men kan fortfarande föra anlaget vidare till sin avkomma. Om kvigan paras med en tjur med horn, dvs en dubbelbärare av genen, kommer i teorin 50% av avkomman få horn.

Genomiska test ger svaret

Du kan både se och känna om kvigkalvarna har horn eller inte men om du vill veta om kalven bär på en dubbel eller enkel uppsättning gener för hornlöshet behöver du göra ett genomiskt test.
På NAVs söksida kan du se om de tjurar du använder i din besättning bär på anlag för hornlöshet i enkel eller dubbel uppsättning. Tjurar som är dubbelbärare har koden POS, enkelbärare har koden POC och tjurar som inte är bärare av genen för hornlöshet har koden POF.

Brant ökning de senaste åren

De många genomiska testerna som görs i våra mjölkbesättningar ger en bra bild över utvecklingen av andelen djur som är enkelbärare (POC) respektive dubbelbärare (POS) av anlaget för hornlöshet. Figur 1 visar utvecklingen av andelen födda mjölkraskalvar per år, mellan 2015–2021, som bär på anlaget för hornlöshet. Figuren visar att andelen enkelbärare hos Holstein och RDC har ökat kraftigt. Även andelen hornlösa Jersey har ökat, om än inte i samma snabba takt. Förekomsten av dubbelbärare är fortfarande låg (mindre än 0,5% inom år) men andelen kommer att öka när genen för hornlöshet blir vanligt förekommande bland raserna.

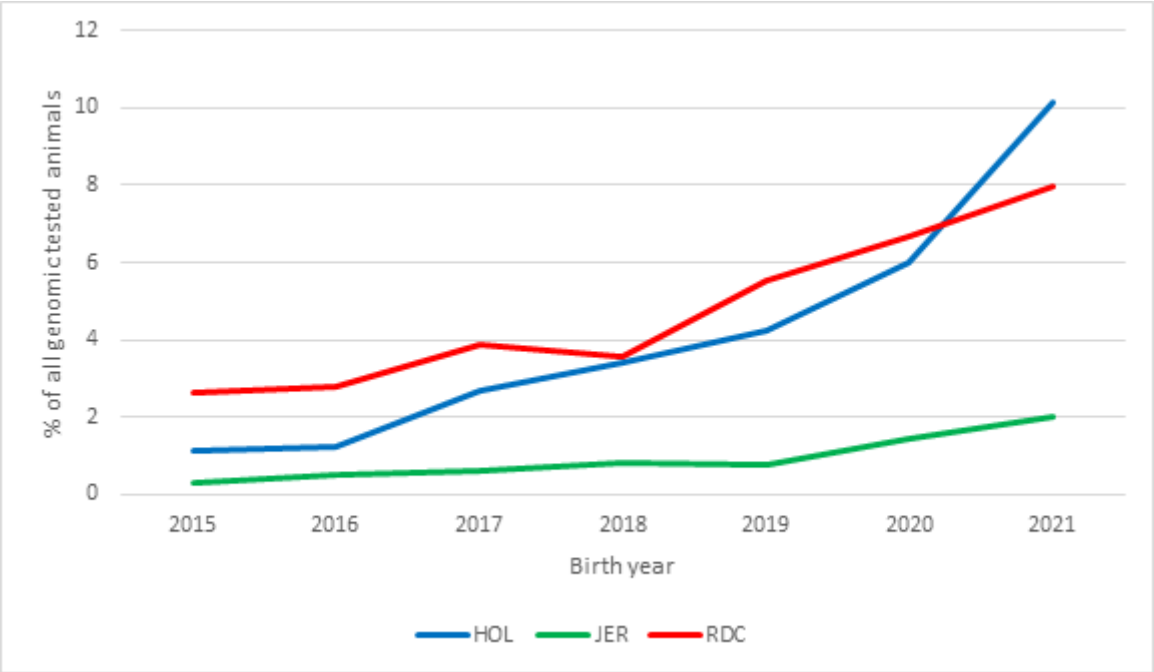

Figur 1. Andelen genetiskt testade mjölkraskalvar per år, mellan 2015–2021, som är enkelbärare av anlaget för hornlöshet.